

1994. július 22. - **Ha sikerült a Ferenc körút megáradt forgalmából beveznünk a Tompa utca barátságosan forró csöndjébe, hamarosan eljutunk a régi Franzstadt közepébe, a Ferenc térre.** Ennek is közepén világos cégtábla adja tudtul, hogy alatta igazsáügyi szakértő működik.

A szakértő úr, Turcsák Tibor nemcsak az igazság, hanem mindenféle violi-nok, brácsák, csellók és pengetős, húros instrumentumok avatott szakértője, biztos kezű készítője és gyógyásza. Alkotásaival bazsevál sok-sok neves vonószénész és gitáros. Hogy ez utóbbival kezdjem, a P. Mobil tíz éve megjelent rocklegendás honfoglaló lemezének borítóján a Trianon utáni országot formázó gitáron pönget Sárvári Vilmos. A hátoldalon pedig ez olvasható: „Külön köszönet Turcsák Tibornak”.

A mester „fogadószobája” telis-tele hangszerrel, no meg tokkal-vonóval. A pult mögött a szentély ahol nemcsak körülnézni, hanem körülszagolni is érdemes. Szinte bódítóan finom faillatok terjengenek: a jávorfáé, a lucfenyőé, az ébenfáé, a rózsafáé.

– A hangszerfa zengése attól függ, hogy mennyire egyszerű (nagyszerű) a fa szövete - magyarázza a mester, aki nemcsak a hegedűket készíti-faragja, hanem tanítványait is oktatja-formálja. Az ország első hangszerkészítő magániskoláját működteti. Az igazgató úr egyébként zenésznek tekinti magát, s hangszerkészítőként autodidakta. Volt is ebből elég baja. Csak nagy nehezen ítélték oda a mesterlevelet. A nagyhírű magyar kézművességet fémjelző hegedűkészítő mestereket - Nemcsányit, Reményit és Pilátot - tekinti példaképeinek. Akiket egy valamiben máris túlszárnyalt. Kikísérletezett egy olyan oldatot, amitől a vele kezelt hegedűk hangja „érettebb” lesz. A titkos anyag a régi hangszerek gyógyszere is, mert előfordul, hogy a száraz fák ellustulnak, bemozdják az unalmast, és elhagyják a hangjukat. Ilyenkor a tulaj vagy tűzre dobja, vagy - ha van egy kis sütnivalója - elmegy Turcsák Tiborhoz. Mint tette ezt Papp János hegedűművész, az Állami Hangversenyzenekar tagja is. Kedvenc hegedűjének elmúlt a hangja, de Turcsák úr varázslatos anyagával kezelve újra megszólalt. „Eleinte én is hitetlenkedve fogadtam a hírt kollégáimtól, de a negyedik-ötödik javított hangszer meghallgatása után én is elhoztam a hegedűmet a Turcsák-klinikára” - meséli történetét a művész. - Vagyonokat érő hegedűket hoztak már ide a zenészek, s képzelheti az örömet, amikor újra hallhatták hangszerük zengő hangját. – Sokan hihetetlennek tartották, hogy szinte újjászületik a hangszerük. Ezt már számtalan referenciám igazolja - meséli a hangszerész. A francstadti Stradivari műhelyéből eddig mintegy ötven saját készítésű hegedű került ki, ami kevésnek tűnhet, de hát ez nem sorozatgyártás, hanem aprólékos kézi munka. Ugyanekkor nyugalommal mondhatjuk, hogy művészet.

Kézművesünk hírét vette, hogy Yehudi Menuhin útba ejti székesfővárosunkat. Gondolt egy nagyot, miért ne mutatná be tudását a világhírű hegedűművésznek. Az idős Menuhin nyitott volt: „Oké, jöjjön, délben várom!”

- Hat hegedűt mutattam meg a halk szavú és rendkívül udvarias Lord Menuhinnek. Nem vett félvállról, behunyta szemét és elmélyülten hallgatta a hangjukat. Láthatóan elvarázsolódott tőlük. „Good, good, very nice!” - mondogatta és végül adott egy írásos referenciát: rendkívüli jelzővel illetve a hangszereket. Az egyik különösen megnyerte a tetszését. Ezt másnap néhány soros levél kíséretében elvittem neki a Zeneakadémiára. „Eddig még soha nem ajándékozt meg senki hegedűvel” -mondta meghatottan az agg mester, amikor megköszönte. Én csak a tiszteletemet akartam kifejezni. Számomra ez az öröm óriási belső megnyugvást jelentett - fejezi be szerényen a zengő hangú hegedűk titkainak tudója. **Zétényi Zoltán**